

органічно поєднуються з науково-дослідною; збагачення навчання сучасними технологіями; університетизація вищої освіти; самофінансування; оновлення змісту з урахуванням вимог світових стандартів спрямований на саморозвиток вищої школи; розробка нового покоління варіативних підручників і навчальних посібників, орієнтованих на цінності вітчизняної та світової культури, сучасного демократичного суспільства; працює в режимі розвитку та випередження. Важливу роль в оновленні навчального процесу відіграє керівництво вищого навчального закладу, викладачі, методисти як безпосередні носії новаторських підходів. За всього розмаїття технологій навчання: дидактичних, комп'ютерних, проблемних, модульно-розвивальних, кредитно-модульних та інших, реалізація провідних педагогічних функцій залишається за педагогом.

УДК 331.361-057.87

Н.М. Кривошесва, викл. (*ХТЕК КНТЕУ, Харків*)

ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ НАВЧАЛЬНО-ПРОФЕСІЙНОЇ МОТИВАЦІЇ НА СТУДЕНТІВ КОЛЕДЖУ

Сучасні проблеми оптимізації навчально-пізнавальної діяльності студентів спрямовані на вивчення питань, які пов'язані з мотивацією навчання. Мотивація навчання являє собою сукупність факторів і процесів, які спрямовують особистість до майбутньої професійної діяльності.

Мотивація навчально-професійної діяльності неоднорідна, вона залежить від багатьох факторів: індивідуальних особливостей студентів, характеру референтної групи, рівня розвитку студентського колективу, етапу навчання, інтересу до майбутньої професії та інше.

Під час навчання студенти відділення економіки та підприємництва ХТЕК КНТЕУ проходять два періоди:

– навчально-академічний – це 1-й курс навчання, на якому відбувається формування академічної форми навчальної діяльності, набуття студентської ідентичності, актуалізація навчально-пізнавальної мотивації професійного розвитку;

– навчально-професійний – це 2-й курс навчання, де основним стає надбання елементів професійної ідентичності, актуалізація професійної мотивації, становлення структури професійного інтелекту.

Нами було проведено дослідження мотиваційних характеристик навчально-професійної діяльності студентів спеціальностей

5.03050702 «Комерційна діяльність» і 5.03050401 «Економіка підприємства», в якому приймали участь 80 осіб 1-го та 2-го курсів.

За результатами досліджень для студентів 1-го курсу характерний високий рівень мотивації навчання – відповіді 52% осіб, надбання знань – 68% осіб, також актуальним є оволодіння професією – 35% осіб, а отримання диплому на даному етапі навчання – 10% осіб.

Ведучими мотивами професійної діяльності є мотиви соціальної значущості, серед яких спілкування займає 24%, творча активність – 20%, але менш значущими в мотиваційній структурі першокурсників є такі показники як соціальний статус – 13%, соціальна корисність – 11%, показники комфорту і життєзабезпечення – відповідно 15% і 17%.

Для студентів 2-го курсу характерним є нормальний рівень мотивації навчання – відповіді 47% осіб. Притаманне прагнення отримати диплом – 43% осіб, бажання отримати знання – 31% осіб та оволодіння професією – 55% осіб.

Ведучими мотивами професійної діяльності студентів є мотиви самоствердження в праці. Найбільшу значущість мають такі показники як спілкування – 24%, творча активність – 21%, соціальний статус – 11%, соціальна корисність – 12%, комфорт та життєзабезпечення – відповідно 14% і 18%.

Отже, в результаті проведеного дослідження було виявлено, що для студентів коледжу на різних етапах навчання характерні відмінності та схожість у мотиваційних характеристиках навчально-професійної діяльності, які пов'язані зі зміною відношення до навчально-виховного процесу.

Так, для студентів 1-го курсу характерний високий рівень мотивації навчання, у той час як для студентів 2-го курсу – нормальний рівень. Можливо, це пов'язано з тим, що наприкінці навчання відбувається орієнтація студентів на самостійне професійне життя, яке призводить до зміщення інтересу з навчальної діяльності на професійну, тобто вже йде активний пошук і реалізація себе в позиції спеціаліста. Дисципліни, які викладаються починають оцінюватися «з професійної точки зору» і відповідно знання, що отримуються вже диференціюються за значущістю для майбутньої професійної діяльності.

Переважаючим мотивом для студентів 1 курсу є придбання знань, потім оволодіння професією, а отримання диплому набуває актуальності лише на початку 2-го курсу. Це пов'язано з тим, що на першому етапі навчання для студентів актуальним є успішна адаптація до вимог навчальної діяльності, до студентської групи і до позиції студента у коледжі, а також до студентського життя в цілому.

Для студентів 2-го курсів переважними є мотиви професійної майстерності та самоствердження у праці, що може свідчити про

правильно обрану професію та її важливу роль у суспільстві. Але саме головне – змінюються уявлення про себе як професіонала: відбувається перехід від зовнішніх характеристик – соціальна привабливість професії до внутрішніх – майстерність, самоствердження, самореалізація.

Таким чином, професійна мотивація виступає як внутрішній рушійний фактор розвитку професіоналізму, тому що тільки на основі її високого рівня формування можливий ефективний розвиток професійної освіти і культури особистості.

УДК 004:378.14

О.А. Кулініч, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*),
Л.М. Зарецька, ст. викл. (*ХДУХТ, Харків*)

ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ

Необхідність модернізації професійної підготовки майбутніх економістів обумовлена підвищенням самоосвітньої активності фахівців, їхнього професійного розвитку і саморозвитку. Таким чином, вирішення проблеми використання інтерактивних технологій у вищій економічній освіті набуває актуальності.

Методи інтерактивного навчання можна поділити на дві великі групи: групові та фронтальні. Перші передбачають взаємодію учасників малих груп (на практиці від 2 до 6-ти осіб), другі – спільну роботу та взаємонавчання всієї групи. Час обговорення в малих групах – 3–5 хвилин, виступ – 3 хвилини, виступ при фронтальній роботі – 1 хвилина.

Варіативність групових методів:

1. Робота в парах. Студенти працюють в парах, виконуючи завдання. Парна робота вимагає обмін думками і дозволяє швидко виконати вправи, які в звичайних умовах є часомісткими або неможливими (обговорити подію, інформацію, підвести підсумок заняття, події, взяти інтерв'ю один в одного, проанкетувати партнера). Після цього один з партнерів доповідає про результати.

2. Робота в трійках. Це ускладнена робота в парах. Найкраще в трійках проводити обговорення, обмін думками, підведення підсумків чи виділення несхожих думок.

3. Змінювані трійки. Цей метод складніший: всі трійки групи отримують одне й те ж завдання, а після обговорення один член трійки йде в наступну, другий – на випередження ознайомлює членів новостворених трійок з набутком своєї думки.